

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a si Duminec'a.

Prețulu' abonamentulu':
pe unu anu 10 fl., pe siesu luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri' esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu' XLIII.

Se prenumera:

la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:

un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 97.

Joi, 4 16 Decembre

1880.

Brasiovu 3/15 Decembre.

Pe langa comitatululu' Huniadórei abia esista in Ardealu' comitatu' mai persecutatu' de sórte cá comitatululu' Fagarasiului. Din nenorocire acestu' comitatu' este curatu' romanescu, numai centrulu' lui, orasiulu' Fagarasiu, are o poporatiune mai multu' maghiara. Aci residéza clic'a, care se intrece cu clic'a din Dev'a in asuprirea tieranului romanu'. Abusurile, ce se comitu' in tier'a Fagarasiului au devenitu' proverbiale si cátu' pentru seracia, apoi sermanii tierani cu esceptiunea catorva comune mai bine situate, nu se potu' plange, cá ar' fi remasu' inderetulu' altoru' frati nenorociti, cáci „domnii“ de diferite cotegorii din comitatu' ingrijescu barbatesce pentru cá se se faca egalitate si in privintia acést'a.

Este dorerosu' pentru noi a ne vedé siliti se marturisimu', cá pe langa Unguri si Evrei avemu' de a face aci cu-o specialitate de „domni romani“, cari privescu' pe tieranu' de unu' obiectu' de specula marsiava, pe care intempiarea l'a datu' pe man'a loru', celoru' ce favorisati de impregiurari si-au potutu' cástiga' atátea cunoscintie mediocre, cá se póta fi titulati de sateni cu „d-le Mari'a t'a.“ Acesti ómeni lipsiti de sentiu' si fara caracteru' au devenitu' o adeverata plaga pentru poporu', ei au stricatu' causei nóstre nationale mai multu' chiaru' decátu' cei mai incarnati „domni“ de Unguru', mai multu' si decátu' lipitorile evreesi, cari bantuie acea parte a tierii, pentru cá au sdruncinatu' in poporu' credintia in proprii sei fii, chiamati de a'lu' conduce pe cárrarea spinósa a esistentiei sale si astfelu' l'au impinsu' in abisulu' coruptiunei, alu' seracirei totale si alu' desperarei de sórtea si viitorulu' seu.

Ar' fi unu' lucru' prea tristu' candu' intr'unu' comitatu' atátu de mare nu s'ar aflá si ómeni, cari facu' o esceptiune onorabila; inse' celu' ce va serie odata istoria' comitatulu' Fagarasiu' nu va poté se nu insemne cu negru pagin'a unde va aratá urmarile ce le-a avutu' pentru poporu' romanu' de acolo mamelacismulu' servilu' si demoralisatu'.

Apoi, déca insasi aceia, dela cari se astépta cá ei se conduca, ei se luminezé si se apere poporu' in contra' nedreptatiloru', comitu' cele mai mari abusuri in detrimentulu' lui, se ne mai miramu', candu' audimu', cá cu câteva buti de rachiú strainii cucerescu' la alegeri cáte unu' cercu' intregu' electoralu'?

Inchipuiti-ve acuma la cárm'a comitatulu' o clica' straina, care la tóte se gandescé, numai la binele poporulu' nu, ér' prin diferitele comune o multime de instrumente vile ale acestei clice, cari prin aceea cá au esitu' din poporu' seiu' se se folosésca inca si mai bine de slabitiunile lui de de cátu' strainulu' si veti avé o imagine a tristelor giurstarti din comitatu' Fagarasiu'. Si cine póte descrie rolulu' funestu' celu' jóca pe langa acést'a ignorantia'?

Péna astadi comitatulu' Fagarasiului inca nu are unu' comite' supremu' propriu' si prefectulu' comitatulu' Brasiovu', care a fost numitu' provisoriu' si comite' alu' Fagarasiului, pe langa tóta bunavointia' nu póte de aci din Brasiovu', din departare atátu de mare, se supravegheze cu succesu' mersulu' administratiunei in comitatulu' vecinu'. De aci vine apoi cá clic'a din Fagarasiu' este atotu' potinta. Numai asia ne si putemu' esplicá strani'a aparitiune, cá unu' solgabireu' (pretoru'), care a comisú cele mai revoltatóre abusuri, si contra' cáruia s'au plansu' diferite comune in atátea réuduri, inca si astadi ocupa' o functiune atátu de insemnata.

Inca in Septembre 1879 s'au publicatu' in fói'a acést'a mai multe scandale comise de acestu' pretoru'; acuma unu' preotu' din cerculu' Sierpeni, unde functiunéza numitulu' pretoru', se plange, cá acést'a a insultatu' in modulu' celu' mai brutalu'

famili'a lui, cu ocaziunea unei investigatiuni, bându-si jocu' inaintea sateniloru' de cele sante.

E timpulu' supremu' cá se se curetie odata administratiunea de asemeni functiunari, cari latiescu' numai coruptiunea in poporu'. Inse' se mai póte astépta óre asia ceva dela sistemulu' actualu'?

Cronic'a evenimentelor politice.

Camer'a ungara s'a ocupatu' in timpulu' din urma cu grav'a cestiune a urcarei dariloru'. In siedintia' dela 13 l. c. ea a primitu' legea pentru d'area pe transportu' cu adausulu' cá se intre in vigóre la 1 Februaru' 1881. Nu asia de bine i-a mersu' guvernulu' cu d'area pe consumu'. Discussiunea asupra acestui impozitu' s'a amanatu' péna dupa anulu' nou, la propunerea estremulu' Madarasz; d-lu' Tisza a fost parasitu' in cestiunea acést'a de-o parte din mame-lucii sei si asia cererea lui cá se se incépa ne-amanatu' discussiunea nu s'a primitu'. Intr'aceea ne-multiamirea cu nouele impositiune cresce pe di' ce merge si deputatii au descrisu' situatiunea cu culorile cele mai negre!

Mai multu' curagiu' au cei din Austri'a, cu tóte cá si ministrulu' loru' de finance i-au surprinsu' c'unu' deficitu' de vreo 30 milióne. Cislaitenia' inse' mai are de unde plati si ministrulu' Dunaiovski scie se ingrijésca si elu' pentru inmultirea dariloru'. Cátu' despre situatiunea momentana politica, apoi ea este caracterisata prin scirea, ce sosesce dela Prag'a, cá comitele Taaffe nunumai cá a gratulatu' in scrisu' lui Rieger, la diu'a nascerei sale, ci a repetitu' inca gratulatiunea s'a si verbalu' in camera. Acést'a dovedesce cea mai buna intielegere intre guvernulu' si partid'a autonomista.

Intr'unu' articulu' intitulatu' „o programa elastica“ arunca „Deutsche Ztg.“ intrebarea, cá óre comitele Taaffe péna unde voiesce se mérga in favorisarea Cehismulu' lui. „Déca amu' cunosce marginea, la care voiesce a se opri, póte amu' dice, se'lu' lasamu' se ne dé o proba a sistemulu' seu de guvernare. Inse' comitele Taaffe nu ne ofere nici o garantia, elu' singuru' nu scie, péna unde ilu' va duce torentulu' federalistu'. Modulu' cum guvernéza elu' acuma ne silesce a aruncá foculu' agitatiunei in masele poporulu' germanu', spre a impedece pe ministru', cá se nu le faca tóte pe voi'a Cehiloru' si a Clericaliloru'.

In cercurile industriale din Vien'a s'a provocatu' dilele trecute o agitatie in contra' impiegatiloru' Curtii insarcinati cu arangierea apartamenteloru' principelui' mostenitoriu' si cu inestrawarea casei lui. Se latise de multu' scirea, cá tóte comandele pentru procurarea obiectelor necesarie s'au facutu' in Paris. Acést'a scire a produsu' mare sensatiune si nemultiamire intre industriasi Vienei. De ce se nu ni se dé noue se efectuumu' aci acasa lucrurile, cari le potemu' face totu' atátu de frumóse cá strainii industriasi din Paris — dicu' Vienesi cu totu' dreptulu'. Modulu' cum s'a pusu' in scena agitatieunea a trebuitu' inse' se faca o rea impresiune la Curte. Foile vienesé, acuma opositiunale, au tractatu' tem'a incuragiarii industriei de acasa cu ceva prea mare aplombu'. Representantii cei mai de frunte ai industriei din Vien'a tienendu' o adunare au rogatu' pe primariulu' Newald, se mérga in persóna la maresialulu' Curtii principele Hohenlohe si se céra informatiuni. Maresialulu' le dise, cá se póte, cá se se fi facutu' dela Prag'a vreo comanda, dér' elu' a luatú tóte lucrurile trebuintiósé pentru Curte totu' din Austri'a si n'a comandatu' in Paris nici macaru' unu' acu' cu gámalia. Espressiunea acést'a a mai linistitu' pe Vienesi.

Cu tóte astea diare cá „Deutsche Ztg.“ facu' imputari aspre functiuniloru' Curtii dicédu':

„Printiulu' Rudulf se numesce insusi pe sine cu bucuria si mandria „Vienesu“ si ei (ampliatii Curtii) alérga la Paris, spre a aduce de acolo mobilele pentru casa' lui.“ — Ansa la memorat'a agitatieune a datu' o reclama, ce au fácut'o o firma din Paris, unde s'a comandatu' ceva pentru printiulu' mostenitoriu'.

Se pare cá ante-proiectulu' austriacu a caditu' cu totulu', asia cá noulu' proiectu' ce 'lu' va redactá comisiunea européna nici nu va mai semená cu elu'. Se anuntia' din Galati cá cele mai mari sianse de a fi primita de comisiune are propunerea Angliei si a Francei a carora reprezentanti s'au intielesu' intre sine. Acést'a propunere contine urmatórele puncte de cápetenia: Pe langa comisiunea statelor riverane va functiuná si comisiunea européna; libertatea navigatiunei pe Dunare se declara' din nou de unu' principu' internationalu'; cestiunea cari state sunt a se considerá de riverane dela Turnu-Severinu' péna la Galati se va decide mai tardiu', este inse' claru' cá déca Austri'a care n'are tiermu' acolo se va considerá de riverana, trebue se se concéda acést'a cualitate si Rusiei; In reglementulu' de navigatiune si de politia fluviala nu se potu' face schimburi fara consentiementulu' comisiunei europene.

„N. fr. Presse“ primesce din Galati nesce deslusiri fórté interesante despre siedintia' comisiiei internationale dunarene, in care cadiuse ante-proiectulu' Austrei'.

„Telegrafulu' — dice corespondentulu' ei — ve va fi vestitu' fara indoie la deja, cá comisiunea européna dunaréna a adoptatu' hotarirea, de a elaborá unu' nou proiectu' pentru regularea politiei fluviale pe Dunare. Indata ce se facuse cetirea asia disului' ante-proiectu' austriacu, au luatú cuvintulu', unulu' dupa altulu', delegatulu' serbescu' si celu' bulgaru', si declarara, cá ei nu sunt pregatiti se intre numai de cátu' in discuti'a ante-proiectulu', de vreme ce nu li s'a inaintatu' din buna vreme spre a'lu' póte studiá, si ast-felu' ei au fost intru' cátvá surprinsi. Ei ceru' dér' se li se impartasésca ante-proiectulu' si se li se lase timpu' péna la cea mai apropiata sesiune a comisiunei, spre a'lu' studiá si cántari. Delegatulu' romanu' a spriginitu' pe colegulu' seu serbu' si bulgaru'. Discussiunea a fost fórté viua. Candu' a observatu' delegatulu' austriacu atitudinea rezervata a delegatiloru' celorlalte puteri, a propusu', cá comisiunea se elaboreze singura unu' altu' proiectu', care se fia apoi impartasitu' guverneloru' respective spre a fi studiatu' si pe urma se fia inapoiatu' comisiunei pentru a fi desbatutu'. Acést'a propunere a delegatulu' austriacu a fost primita cu unanimitate. In acestu' chipu' ante-proiectulu' austriacu pare dér' a fi inlaturatu'. Siedintiele urmatóre voru' fi deci de cea mai mare importantia, cáci ele voru' permite o privire asupra scopuriloru' deosebiteloru' guverne in acést'a afacere. Nu se crede, cá comisiunea va poté discuta inca in acést'a sesiune in modu' definitivu' proiectulu' de regulamentu', cáci guvernele voru' avé trebuintia de timpu' spre a studiá proiectulu' elaboratu' de comisiune. Acestu' proiectu' nu va ajunge dér' in desbaterea comisiunei de cátu' in sesiunea viitóre.“

„N. fr. Presse“ observa la acést'a dare de sémá, cá „deocamdata diplomati'a austriaca a suferitu' o infrangere in comisi'a dunaréna, care a fost ce e dreptu' slabita intru' cátu' va prin intie-lépt'a retrageré ce a severitu.“ Siedintia' insasi, in care Austro-Ungariei i-a mersu' atátu de reu, diarulu' vienesu' o numesce „nefasta.“

La multe combinatiuni au datu' ansa conferentiele diplomatice dela Friedrichsrue. Principele Bismarck cá omu' mare are si slabitiunea mare de a face, se se scria si vorbésca multu' de persóna s'a. Elu' pe-trece de unu' timpu' incóce in Friedrichsrue si aci

a avutu pēna acuma trei conferentie importante cu reprezentanti de ai marilor poteri. In Septembrie a primitu visit'a baronului Haymerle, ear' in Octobree l'a visitatu comitele St. Vallier. S'a scrisu multu despre cele ce s'ar' fi vorbitu in aceste conferentie, diarele englese au impartasitu chiaru dialoge complete despre ele. Cu tōte astea puçini voru fi aceia, cari voru fi aflatu ce s'a vorbitu acolo intre patru ochi. Principele Bismarck mai pōte avē si scopulu de a-si mascā adeveratele sale planuri prin asemeni conferentie diplomatice ostentative. In luna lui Decembre a fost invitatu la Friedrichsruhe ambasadorulu Russiei dela curtea de Berlinu, d. Subaroff. Cine scie, cu care dintre acesti trei reprezentanti ai poteriloru s'a intielesu mai bine Bismarck? Oficiosii austro-ungari credu cā principele Bismarck n'a vorbitu cu comitele St. Vallier si cu d. de Saburoff de cātu numai asupra cestiuniloru Orientului si cā elu urmaresce numai de acele scopuri, cari 'i convinu si Austro-Ungariei. Cancelariulu germanu, dicu ei, voiesce chiaru sē se apropiē earasi de Russi'a „silindu-se a-o castigā pentru program'a actuala de pace in Orientu.“ Tōte aceste planuri le-ar' urmari d. de Bismarck fara de a alterā nici cātu de puçinu interesele Austro-Ungariei, tōte se basēza pe intielegerea dintre cancelariu si br. Haymerle. Ce naivitate din partea acestoru ōmeni de a se increde atātu de multu in sinceritatea cabinetului germanu. Nici chiaru se fi fostu provocati directu din partea cancelariului germanu nu puteau se scria mai cu entusiasm despre planurile, ce le are pentru conservarea pacii in Orientu si „asigurarea intereselor Austriace. Fiti linistiti, esclama ei, cā marele cancelariu nu va face „nimicu contra Austro-Ungariei si nimicu fara Austro-Ungari'a.“ Vederemo!

Nihilistii voru se aiba si ei reprezentanti in a-fara si asia „comitetulu executiv u ravoluzionariu“ din Russi'a a numitu pe urditoriulu atentatului dela Moscva Nihilistulu Hartmann, reprezentantu alu Nihilistiloru in Paris si Londra. Ambasadorulu nihilistu a primitu dela comitetulu esecutivu o scrisōre de acreditare formală, care s'a si publicatu in diarele socialiste din Paris si Londra.

Respunsu la Mesagiulu domnescu.

Proiectulu comisiunei Senatului.

Maria T'a! Mari si importante au fostu pentru tiēr'a nōstra evenimentele, prin care amu trecut u in ultimii ani. Vechile drepturi ale patriei au fostu pe deplinu recastigate. Aspiratiunile natiunei au devenitu o realitate. Munc'a si suferintiele mai multoru generatiuni au fostu incoronate cu deplinu succesu. Gratia silintieloru si intieptiunei Mariei Tale, unite cu viteji'a si sacrificiile poporului intregu, Romani'a sta astadi cā Statu independentu in tōta puterea cuventului. Ea 'si-a reluat u in Orientu locul si importanti'a timpuriloru stravechi.

Lipsea acestui edificiu politicu, redicatu cu multa ostenēla, cu multa abnegatiune si cu multu patriotismu, ultim'a pētra. Si ea a fostu adusa si asediata. Monarchi'a ereditara, stabilita prin Constitutiunea din 1866, se afla astadi asigurata Romaniei prin prevederea luminata si patriotica a Mariei Tale, prin interesulu celu viu si caldurosu a Augustului Vostru Parinte pentru Romani'a. Amu luat u cunoscintia de actele insemnate, privitōre la regularea succesiunei si nu putemu de cātu a areta adēnc'a nōstra recunoscintia, cā acēsta cestiune, pe cātu de delicata, pe atata si de importanta, a cāpatatu solutiunea, indicata de legea nōstra fundamentala. Recunōscerea dispositiuniloru Constitutiunei nōstre, privitōre la succesiunea Tronului, de catra Alteti'a S'a Regala Parintele Mariei Tale si de cātra fratii Mariei Tale, e unu faptu de cea mai mare insemnatate, unu faptu, care linistesce temerile si preocupatiunile de totu felulu, pe care nesiguranti'a viitorului facea sē se nasca. Astadi scimu cu totii, si Senatul u iea actu de acēsta, cā in lips'a de succesori directi ai Mariei Tale, pe care a Totu Puterniculu se Ti'i acorde, fii Altetiei Sale Regale Principe-lul Leopold, Augustulu frate alu Mariei Tale, au a succede pe tronulu Romaniei. Stabilitatea tronului, dēr', atatu de dorita de intrēg'a natiune, a careia ecou celu mai puternicu au fostu Adunariile Nationale din 1857, a devenitu unu faptu indeplinitu. Noi inca ne aducemu aminte de pericolele, produse de nestabilitatea Tronului, scimu cu totii a pretiui in tōta intregimea lui importanti'a acestui actu.

Recunoscintia eterna Mariei Tale, Mariei Sale Regale Dōmnei, augustului Vostru Parinte, augustiloru Vostri frati, ca — gratia devotamentului Vostru tuturoru pentru acēsta tiēra, si mai cu osebite nobilei abnegatiuni a gratiōsei nōstre Soverane cetatiuii pot u privi cu liniste si cu incredere desvoltarea viitorului a patriei lor u.

Proclamandu susu si tare aceste simtieminte, Senatul u rōga pe Mari'a T'a se fii interpretulu lor u pe langa augus-

tulu Vostru Parinte, care a avutu totu-deauna anima calda si buna-vointia iubitōre pentru Romani'a.

Rogulati pe deplinu in privirea asediamentului politicu din laintra, recunoscuti independenti de tōte statele: avemu consciintia si de drepturile, dēr' si de indatoririle ce acēsta positiune impune natiunei. Scimu si recunōscemu, cā, pentru cā o natiune se 'si mantie independenti'a, ea trebuie se se redice la unu nivelu moralu inaltu, care singuru dā impulsuinea puternica in tōte ramurile activitatiei omenesci si puterea de resistentia in timpuri grele, — ea trebuie se lucreze cu seriozitate si fara continere pe teremulu economicu si sciintificu.

Suntemu incredintati, cā, precum in tōte cestiunile esteriōre, asemenea si in cestiunea libertatii navigatiunei Dunarei de Josu guvernulu Mariei Tale se va sili a aperi si a sustienē interesele tierii.

Credemu, dimpreuna cu Mari'a Ta, cā toti factorii Statului trebuie se dē aceeasi atentiune la desvoltarea si inbunatatierea tuturoru ramuriloru administratiunii publice. Senatul u va esaminā dēr' tōte legile, ce-i se voru presintā, cu cea mai mare scrupulositate si obiectivitate. Legi bune sunt u fundamentulu esistintiei si propasirii unei natiuni, cāci ele, fiindu mai usioru de aplicatu, intra mai curendu in datinele poporului si intarescu sentiementulu legalitatii si alu respectului legii.

Este necontestatu, cā trebuie se damu cea mai mare atentiune si se imbratisiamu cu iubire desvoltarea puterii nōstre armate; inse nu mai pucina atentiune trebuie se damu educatiunei poporului cā se formam u cetatiani, plini de simtiementulu datoriei cātra sine insisi, cātra familie, cātra Dumnedieu, plini de convingerea cā, fara o basa, morala si fara munca pe teremulu sciintiei, nu esiste adevrata instructiune.

Māna 'n māna trebuie se mērga imbunatatirile in conducerea severa consciintioasa si minutioasa administratiune a financiariloru, a tierii, in desvoltarea agriculturii, comerçului si lucrariloru publice. Independenti'a magistraturii va contribui puternicu a introduce in viēti'a nōstra acea disciplina, fara de care ori-ce miscare omenēsa devine desordonata.

Avendu asiguratu unu mersu regulatu, treptatu si siguru in desvoltarea nōstra interiōra, speram u cā bine-facilele pacii ne voru fi rezervate inca indelungatu timpu. Fi inse, Maria T'a, asiguratu cā atunci, candu noue incercari s'ar' ivi, veti afla tiēr'a unita cā unu singuru omu impregiurulu stindardului ei, tienntu de manile Mariei Tale cele puternice, pure si devotate patriei comune. Se traiēscā Romani'a! Se traiēscā Mari'a T'a! Se traiēscā Mari'a S'a Dōmn'a! — Raportoru, D. S t u r d z a.

Serbarea dīlei de 28 Novembre.

De diminētia stradele principale ale orasiului incepusera a se impodobi cu stēguri. Bulevardulu dela calea Victoriei pēna la Efori'a Spitaleloru era impodobitu cu stēguri, care falfaiau sub unu ceru seninu. Pe piatia, dinaintea statuei lui Mihai Vitezu, s'a redicatu unu cortu-pavilionu pentru AA. LL. RR. Domnulu si Dōmn'a. La pōlele statuei s'au gramaditu arme in grupe fōrte elegante, din midiloculu carora se redica o femeia — Romani'a sēu Biruinti'a, Resboiulu sēu Pacea. In drēpt'a si in stang'a scarei principale ale orasiului incepusera a se impodobi cu stēguri. Bulevardulu dela calea Victoriei pēna la Efori'a Spitaleloru era impodobitu cu stēguri, care falfaiau sub unu ceru seninu.

In drēpt'a si in stanga scarei principale a universitatii s'au infintiatu doue logi pentru corpulu diplomaticu si corpurile legiuitōre. Vestibululu Palatului e impodobitu cu multu gustu precum si scara pēna la sal'a unde s'a depusu statua pe care sociele oficiariloru din armat'a romana o ofera A. S. R. Dōmnei, precum acum unu anu oficiarii armatei au oferitu o sabia A. S. R. Domnului. Pe la 12 ōre, bulevardulu era plinu de lume. La or'a 1 sosira MM. LL. RR. Domnitorulu calare si urmatu de statulu seu maioru si unu escadronu de gendarmi; Dōmn'a in trasura a la Daumont. Pe totu drumulu de la Palatu pēna la Universitate, publiculu aclamā pe MM. LL. si regimintele, cari veniau in urm'a Lor u. Dupa binecuventarea religiōsa a drapeleloru M. S. R. Domnulu impart i drapelele fia carui colonelu.

Acēsta ceremonia terminata MM. LL. RR. strabatura Bulevardulu si se dusera la Universitate, unde era espusu frumosulu grupu de marmora, pe care sociele oficiariloru ilu oferiau M. S. R. Dōmna. Aci Dōmn'a Cernat in numele Dōmneloru, cari oferira statu'a, rosti urmatorulu discursu:

„Maria T'a! Sociele oficiariloru, interprete credintiōse ale simtiementelor u tuturoru femeiloru romane, depunu cu respectu si iubire acestu omagiu de recunoscintia la piciorēle M. T. R. care, cā o mama duiōsa, Ai alinatu durerile filoru fratiloru si soçiloru nostri caduti in lupta pentru independenti'a tierii.

Se traiēscā M. T. Regala! Se traiēscā M. S. R. Domnitorulu, Carol I, ani multi si fericiti pentru prosperitatea si glori'a Romaniei.“

A. S. R. Dōmn'a Romaniloru, adencu miscata, response prin urmatorulu discursu si publiculu intregu aplaudā cu entusiasm u numai nobilele si romanescele sentieminte ce esiau din anima Dōmnei dēr' si pronunçia cuvintelor u, cari esiau dintr'o gura cu totulu romanēscā:

„Cuvintele sunt u prea slabe, cā se ve spunu, cātu sunt u de adēncu miscata la privirea uniu daru, insufletitu de o iubire atātu de adevrata si atātu de calda.

„Sunt u indoitu miscata prin amintirea timpului, in care animele nōstre, animele sociloru, ale mamelor u, ale suroriloru osteniloru tremurau de spaima si de durere.

„Acestu daru este monumentulu suferintieloru, care ne-au apropiatu, care ne-au unitu, care au facutu din noi tōte nisce surori nedespartite. Acestu chipu sapatu in marmura, nu me arata numai pe mine, ci pe tōte cāte ati facutu aceleasi sacrificie, pe tōte cāte ati adusu aceeasi iubire; cāci actiunea mea singuratica ar u fi fostu prea neinsemnata, dēca nu am u fi lucratu tōte, cā si cum am u fi fostu numai una singura, la acelasi lucru si cu acelasi cugetu.

„Fia acestu daru monumentulu tuturoru femeiloru romane, care cā si eroii nōstri, 'si au facutu datori'a lor u cātra tiēra.

„Fēresca Dumnedieu, cā vre unu nou resbelu se vina asupra holdelor u nōstre; si se zadarnicēscā munc'a si binefacilele pacii.

Dēr' dēca timpuri de noui incercari ar' veni, atunci sunt u incredintati, cā ne vom u indeplini inca mai bine datoriile nōstre, intarite cum suntemu astadi, prin esperiinti'a dobedintia.

„Inca odata, ve multiumescu, iubiteloru mele surori, pentru acēsta dovēda viua a dragostei si a increderii, cu cāre m'eti norocitu.

„Me bucuru din sufletu cā generatiunile viitōre voru vedē in marmura, cum femeile romane au onoratu si au iubit u pe Dōmn'a Lor u.“

MM. LL. RR. se retraseru si se intōrseru la Palatu cu suit'a Domnēscā, in aceeasi ordine cum venisera, si aclamate la plecarea, cā si la venire, in totu lungulu drumulu pēna la Palatu.

Cu ocaziunea serbarei de Vineri M. S. R. Domnulu a dat u urmatoriulu ordinu de di pe armata:

Inaltu ordinu de di.

Diu'a de astadi este odata pururea nestērsa in istori'a nōstra. Ea a incununatu stēgulu romanu cu laurii nemuririi, si a resplatitu viteji'a vōstra prin independenti'a Romaniei.

Amu alesu dēr' acēsta mare di, cā se consacru corpurile din nou formate incredintandu, onōrei, curagiului si devotamentului lor u, santulu simbolu alu Patriei, pe care fratii vostri 'ia au purtat u cu atāta gloria pe campulu de resbelu.

Frati de sange si de anima! Amu incredere, cā veti sci a calcā pe urmele eroiloru cari 'lu-au botezatu cu sangele lor u, personificandu intr'insulu, cā si densii, onorea, viueti'a si datori'a vōstra cātra Patria. Se traiēscā Romani'a! Se traiēscā armat'a!

Datu in Bucuresci. la 28 Noembre 1880.

Carol u.

Damu locu astadi corespondintiei, despre care facuram u amintire in numerulu trecut u:

Dev'a 10 Decembre 1880.

Stimate D-le Redactoru! 'Mi-am fost propusu a nu mai corespunde; cāci nimicu bunu nu ve pot u relatā de pe aci, tōte sunt amare — fōrte amare pentru noi Romanii din Ardealu. Sunt inse unele casuri, pe cari a le lasā adormite ar' fi unu pecatu, ba s'ar' potē judeca acelu Romanu de stupidu, perfidu, lasiu, care ar' tacē façia de asemeni casuri grave. Eu inse, cā se nu me numeru intre acesti'a, 'mi implinescu datori'a crestinēscā si nationala, facēndu-ve cuoscute beliturile, despoiarile, la cari sunt espusi tieranii romani din cerculu Ili'a-Muresiana, comitatulu Huniadōrei si rogandu-ve, se le dati publicitatii, cā se judece lumea civilisata ce tractare perfida, neomenōsa si marsiava intimpina tieranulu romanu de aci si se vēda fapte, cari numai dela selbaticii din Mongoli'a se pot u asteptā, nicidecumu inse dela unu omu cultu si crestinu.

Diu baronu Iozsika are in cerculu acest'a mii de jughere padure. Elu a pusu Inspectoru peste paduri pe unulu cu numele Matyes, care si-a alesu de domiciliu comun'a Booz unde a venitu cu straiti'a in bēta.

Abia asediatu acolo inspectorulu a inceputu a urmari pe ōmeni cu glōbe. Luandu 10 gornici (jurati) cei mai depravati, fara sentiu cretineccu si informandu-i pe acesti'a

tramis la paduri afara; astfel incepându-se abuzul
inspectorului era vai de tieranul, care a cutezatu numai de
nuia se se atinga séu si numai se tréca prin padure. Si
asta? Eata asia. Gorniculu demoralisatu, fara fric'a
Damnedieu, merge la inspectorulu si-i face raportu, că
stare si cutare omu a dusu lemne din padure. Inspectorulu
Matyes indata se duce la Ili'a la d. Solgabireu (pretrone)
— care asemenea a venitu aci cu straiti'a in beta,
and-i pita de mila comitatensii aristocrati maghiari, pentru
se precepe la persecutarea Romanilor (!) si face ara-
rea in urm'a careia d. Solgabireu indata si citéza pe bietii
tierani inaintea forului seu. Aci se desfasiura de regula
matoriu dialogu. Solgabireulu: Voi a-ti furatu lemne
din padurea baronului, inuivita la o globa, ori ve inchidu!
— Se jure gornicii, că amu furatu, pentru că noi nici o
frandia nu amu luat din padure, numai cătu amu trecut
pe langa ea. — Măi gornicii sunt jurati, numai trebuie se
jure, legatuiti-ve că platiti, séu ve inchidu pe doue septemani
in arestu! — Apoi ne rogamu d-le, decatu se ne inchidu
mai bine platimu dér', cătu? — Câte 50 fl. măi. — Vai de
mine si de copii mei! Apoi numai o vaca cu lapte amu si 6
copii, se-o vendu si aceea din gur'a copiiloru, seraculu de
mine — Asta-i, totu atātu, déca nu te inchidu — Apoi me
rogu dle Solgabireu, de cătu se fiu inchisu si copii se 'mi
planga de fôme a casa mai bine me legatuiescu, D-dieu asia
se ajute. . . . — Da tu me? legatuiesci-te si tu ori te ju-
decu la inchisóre? — D-le, Mari'a T'a, me rogu eu nu am
luatu nici o crénga. — Totu atātu, gorniculu a disu, că tu
ai luatu — Se jure gornicu, că m'a vediatu ori prinsu luandu
lemne! — Nu mai e de lipsa se jure, căci e jaratu, te in-
voiesci ori te inchidu! — Apoi me rogu, de cătu se me in-
chidi, mai bine me impacu, dér' cu cătu? — Cu 30 florini
măi! — Seraculu de mine. . . .

Si asia a mersu in vreo 20 comune, dupa giurstarile
omului, pe celu ce mai avea ceva l'au pedepsitu cu amende
mai mari, pe cei mai seraci cu amende mai mici. Sermanii
ómeni mai bine decatu se fia inchisi pe nedreptu vindeau
totu ce aveau, că „se se platésca de Satan'a“. Ba le-au
vendutu dumnealoru cu forti'a capre porci, vitiei, vaci, boi
si si-au facutu bani — sub titlulu de prevaricatia. Unu
casu interesantu ilu aflaiu dela preotulu din comun'a Bă-
sesci. Elu imi spuse adeca: D-le, eu am fost inlemnitu
candu vediu, că intra odata dlu Matyes, inspectorulu padu-
rilor, la mine in casa si indata dupa aceea vinu si doi gor-
nici a-i d-sale si punu 280 fl. v. a. pe mésa, dicéandu cătra
inspectoru: „Na, domnule, aceste sunt totu glóbe!“ Inspec-
torulu atunci dise cătra mine: „Vedi parinte, cum vinu
banii?“ — Vedu dieu eu Domnule! . . .

Cugetati d-loru cetitori, că dóra a cutezatu vr'unu omu
se 'si taia pruuulu, merulu, perulu din gradina? Dómne
ferit'ai, asia frica i-au cuprinsu pe bietii ómeni fara stapa-
nire si astfel au seracitu, de numai patru parati proptiti cu
lemne au la cas'a lor. Cine s'ar' duce la Agram, unde cu-
tremurulu de pamentu a stricatu totu orasiulu, si l'ar' vedé,
apoi ar' merge priv comunele Tirnav'a, Cabesci, Selectú,
Furisióra, Baresci, Booz, Tirnaviti'a, Sirbi, Valea-lunga, Du-
mesti, Vortit'a etc. si s'ar' uitá in giuru, mai mare mila ar'
avé de comunele aceste despoiate, că de orasiulu Agram.

Astfelu Inspectorulu de paduri alu d-lui baronu Ioszika
are o avere imposita si unu Wertheim-Cassa plina. Dicu
ómonii: D-le nici la Steueramt (perceptoratu) nu curgu a-
tátia bani, căti curgu la d. Matyes in glóbe, căci globesce
dupa placu.

Au facutu multi si recursuri la vice-spanatu, inse d.
Solgabireu i-a spusu inainte omului: „Ma omule. Ori faci-
recursu ori nu, tu nu capeti dreptu aci acolo — si asia d.
Solgabireu a spusu adeverulu, căci dieu n'am căstigatu ni-
micu nici dela deregatori'a mai inalta.

— Ei acuma dieu si d-lu Solgabireu si-a facutu căse
de pétra in Ili'a, are hinteu (trasura) cu patru cai, chiaru că
unu baronu; acuma mai că are stare cătu unu baronu, inse
candu a venitu aci la 1872 nu a avutu nimic.

Astfelu e sórtea Romanilor de sub corón'a Stului
Stefanu.

Dómne ajuta dreptati!

Din Banatu.

Nu sunt departe inapoiá nóstra vremile, cându
Banatulu era o tíera buna inbelsugata, si cu locui-
tori multiamiti. Sub guvernulu ungurescu consti-
tionalu inse acea tíera manósa, numita cu dreptu
cuventu granariulu Ungariei, a ajunsu la o stare
vrednica de tanguitu. Fisiognomi'a Banatului de
astadi e trista si posomorita. Pretutindenea ochii
nu vedu de cătu lipsa si miserie, pretutindenea ne
intimpina plangerile poporului ruinatu cu deseversire.
Mosile, atātu ale nobililoru cătu si ale tieraniloru,
se vendu di de di prin licitatiune publica — pentru
restantie de contributiune. Valórea
pamentului e redusa la a opt'a séu adieca parte, seraci'a
in proportiuni inspaimatórie. Pauperismulu celu mai
mare e in comitatulu temisianu, unde abia mai adii

ici colea câte unu proprietariu liberu de detorii,
câte unu economu cu stare. Licitatiunile si deval-
varea valórei pamentului au facutu din numerós'a
poporatiune a acestui comitatu unu poporu de
proletari, care se lupta cu seraci'a si lips'a cea
mai mare.

Causele acestui pauperismu nu sunt numai re-
coltele cele slabe, care au tienutu neintreruptu mai
multi ani; mai sunt si alte rele, cari au provocatu
situatiunea de aci. Darile directe respective con-
tributiunea fonciara era mari si pre vremea domniei
austriaciloru, dér' pe atunci nu esistau sarcinele,
care le a introdusu mai tardiu constitutionalismulu
maghiaru. Prin introducerea legi comunale s'au
ivitu unelo sarcini péna aci necunoscuté, care
anume in comitatulu Temisiórei sunt nesuportabile.
Acést'a lege dispune, că la spesele de administra-
tiune a comunei trebuie se contribue fiacare locui-
toru in proportiune cu sum'a intréga a dariloru
directe, ear' spesele asia numite ale politiei interne
se repartitiază numai pe darea de casa, darea per-
sonala de castigu si venitu, va se dica, se facu
aruncuri comunale pentru acoperirea speseloru poli-
tiale numai pe categoriile dariloru numite in arma.
In comitatulu temisianu administratiunea munici-
pala se afla mai cu séma in manile proprietariloru
cu detorii. Acesti'a s'au folositu de modalitatea
dupla de mai susu pentru a luá sarcinele de pe
umerii lor si a le pune in spinarea tieraniloru.
Proprietarii adeca au cualifiatu jumetate din sum'a
totala a speseloru de administratiune că „spese de
politia interna“ — la care proprietarii nu contribue
nimicu — si le au socotitu si incassatu numai
dupa darea personala, de casa, de castigu si venitu.
Prin acést'a s'au ivitu o disproportione in contri-
butiune, in favorulu proprietariloru si spre ruin'a
totala a tieraniloru. Asia se aplica legea in comi-
tatulu temisianu!

Dér' cu atātu nu a fost destulu. In unele
comune s'au adausu la aceste sarcini altele noue.
De es. cuot'a de rescumperare a
diecimeii de vinu s'a statoritu la o suma
aprópe nesuportabila. Mai adauge apoi abuzurile
cele mari ce se comitu la incassare si honorarele
ce le promitu proprietarii comisariiloru, incredintati
cu stabilirea, adeca cu pretiurea cuotei de rescum-
perare. Mesuratori, pentru a ajunge la onorare
grase statorescu cuot'a intr'unu modu arbitrariu la
o suma nesuportabila, asia încātu omulu seracu e
silitu se se arunce in bratiile usurariloru, căci
alte isvóre de creditu elu nu are. Si intradeveru,
déca mai sunt fiintie fericite in Banatu, apoi a-
ceste fara indoiéla sunt usurarii, jidani si crestini,
cari cumpera la realitati cu unu pretiu bagatelu
si de batjocura. Percentele se urca de regula dela
50—1000 fl.

Multu contribue la seracirea generala si alta
impregiurare. Orfanii dupa ce devinu maioreni
nu'si capeta punctualu partea de mostenire.
Multi orfani, in sperantia, că 'si voru capetá par-
tea, cumpera proprietate, dér' fiindu că nu'si pri-
mescu partea de mostenire regulatu, realitatea li se
vinde in licitatiune publica si prin acést'a perdu si
ratele solvite deja — ajungu adeca la ruin'a
deseversita. „Telegr. Rom.“

Impartirea ofrandelor pentru inundati.

LII.

Comitetulu a tramisu la adres'a d-lui Ioane Flo-
riana, Presied. alu tribunalului reg. si curatoru primariu
bisericescu in Odorheiu secuiescu, sum'a de 300 fl. v. a.
on. reprezentatie bis. de acolo, pe langa urmatória scri-
sóre:

Onor. Representantie bisericesci gr. cat. in
Odorheiu Secuiescu.

Comitetulu pentru Romanii inundati, instituitu in Bra-
siovu, luandu in considerare motivele aduse de On. Eforia
bisericesca in cererea ei pentru unu ajutoriu in folosulu re-
dificarei bisericiei romane ruinate din Odorheiu, dupa cum a-
rata testimoniulu oficialu alaturatu, prin ploile din érn'a tre-
cuta si avendu in vedere marea importantia ce-o are acést'a
biserica pentru poporatiunea romana din Secuime, a decisu a
contribui pentru scopulu amintitu sum'a de 300 florini v. a.

Insarcinati a Ve tramite acést'a suma, vi-o alaturamu
aici, rogandu-ve de a ne tramite neamenatu cuitantia prove-
diuta cu tóte formele legale despre primirea ei.

Brasiovu 30 Iulin 1880.

Nicolae T. Ciurcu.

Dr. Aurel Muresianu.

LIII.

Onor. D-nu Alessiu Viciu preotu gr. cat.
Nirasteu (Nyaradtó).

Comitetulu pentru inundati instituitu in Brasiovu, luandu
in de aprópe considerare petitiunea ce i-ati adresat'o in nu-

mele locuitoriloru din comun'a Nirasteu, situata intre
fluviile Muresiu si Niragiu, a decisu că pentru repararea
cladirei scólei romane confess. din Nirasteu, care in urm'a
esundarii dela 7 si 6 Dec. a. tr., dupa cum arata atestatulu
ce l'ati alaturatu, a suferitu mari stricatiuni, se dé sum'a de
100 florini v. a.

Acést'a suma vi se inaintéza aci alaturatu pe langa
provocarea cá, indata dupa primire, se ne transmiteti o ade-
verintia subscrisa de D-Vóstra, cá preotu, de curatorulu bis.
si scol. si de notariulu cerc., provediuta cu sigillurile ofi-
ciale.

Totodata vi se transpune sum'a de 50 florini v. a.
pentru persónele, ce ni le-ati aratatu, cá cele ce au suferitu
mai multa paguba prin inundare si adeca este a se dá câte
5 fl. urmatoriloru: Ved. lui I. Aldea a Vetii, Teod. Popu
Scurtu, I. Popu Giorgiucu, G. Reduti, I. Andrasiu, Ved.
Catalina Aldea, Fratii Vasil si Lazar Botosiu (la fiacare
câte 2 fl. 50 cr.) Ved. Mari'a Covrigu, ved. Anast. Botosiu,
Isaila Covrigu.

Aceste persóne se se conchiame la unu locu si in pre-
senti'a D-V., a primariului, a notariului si a duoi jurati se
se dé fiacaruia sum'a ce i se cuvine si se subscria cu totii
o cuitantia de primire adeverita si cu subscrierea oficialiloru
presenti si provediuta cu sigillulu oficialu, pe care ne ro-
gamu a ni-o tramite cătu mai curéndu.

Brasiovu 15 Octobru 1880.

Nicolae T. Ciurcu.

Dr. Aurel Muresianu.

LIII.

Prea onor. D. Samuilu Cupsi'a, protopopu gr. or.
Cupsieni.

Comitetulu pentru Romanii inundati instituitu in Bra-
siovu, luandu in considerare petitiunea, ce i-au adresat'o prin
D-V. tieranii din comunele romane Rohi'a, Poian'a-Porcului,
Valeni si Peteritea din comitat. Solnocu-Doboc'a, cerculu La-
pusiului ung., prin care acesti locuitori se róga, cá se le ve-
nimu intru ajutoriu la repararea edificieloru de scóla, cari au
fost stricate in urm'a ploiloru torentiale din anulu trecut, a
decisu de a dá fiacareia din aceste patru comune câte 100 fl.
v. a. in favórea repararii scóleloru lor, in totalu 400 fl.

Acést'a suma de 400 fl. vi-o transmitem aci alaturata,
rogandu-ve, cá se predati reprezentantiloru bis. si scol. din
Rohi'a, Poiana-Porcului, Valeni si Peteritea
cate una suta florini, tramitiendu-ne cătu mai in graba dela
fiacare cate-o cuitantia adeverita si de primarii comuneloru
si provediuta cu sigillurile oficiale bis. si comunale.

Brasiovu, 1 Novembre 1880.

Nicolae T. Ciurcu.

Dr. Aurel Muresianu.

LIV.

Onor. D. George Densusianu, parochu gr.-c.
Demsusiu.

Comitetulu pentru Rom. inundati din Brasiovu luandu
in considerare rogarea D-tale, de a veni in ajutoriu locui-
toriloru din valea Hatiegului, bantuiti de ploile din érn'a
trecuta si de grandina teribila din vér'a anului acestuia, cu
deosebire in ajutoriu comunei Demsusiu, care a suferitu
mai multu, a decisu in un'a din ultimele sale siedintie de
a contribui in favórea scólei romane conf. din Demsusiu
sum'a de 100 florini v. a. cu scopu, cá se se cumpere carti
pentru copii seraci si recuisitele necesarie pentru instructiune.
Comitetulu crede, ca in modulu acést'a se potu impartasi
mai bine la acelu micu beneficiu toti locuitorii din comuna.

Ve rogamu a ne tramite imediatu o cuitantia subscrisa
de DV. cá parochu, de curatorulu bis. si scol. si de primariu
si provediuta cu sigillulu bis. si comunalu.

Brasiovu, 20 Novembre 1880.

Nicolau T. Ciurcu.

Dr. Aurel Muresianu.

LV.

Comitetulu pentru inundati la recomandarea parochului
romanu si a reprezentantiei comunale din Presac'a, a
mai tramisu pentru 23 de tierani romani lipsiti din Presac'a,
cari n'au fost la impartirea de asta véra, sum'a de 46 fl.
v. a. (fiacaruia cate 2 fl.). Acést'a suma s'a transmisu
parochului gr.-or. Mihailu Nicola din Presac'a.)*

Diverse.

(Parastasu.) Trist'a scire, ce cá unu
fulgeru a petrunsu péna si in cele mai departate
unghiuri locuite de romani, de-si cam tardiu, a a-
junsu si péna la noi, unde jalescu adi umbrele lui
Horea si Iancu. Anunciulu prea tristu patrundie-
toriu despre mórtea unuia dintre cei d'antai lupta-
tori ai natiunei romane, a fostulu Vice-Comite
alu Comitatului Zarandu, Dr. Iosifu Hodosiu, ne-a intristatu cu totul. Pentru repausulu

*) Cuitantiele despre sumele publicate mai susu inca
nu au sositu la comitetu cu exceptiunea celoru din Ni-
rasteu. Sunt rogati dnii respectivi a grabi cu tramitearea
loru.
Red.

sufletului a fostu bravu Romanu subscrisulu cu cea mai sfasiatoria dorere de anima are onóre a invitá pe toti cunoscutii acestei regiune, a participá la celebrarea „parastasului“, ce se va tiené in 19 Decembre a. c., in Biserica romana din fost'a capitala a citatului comitatu, Bai'a de Crisiu — 12 Dec. st. n. 1880.

L. Iancu preotu.

[C u v e n t a r i b i s e r i c e s c i.] Program'a prediceloru, cele va tiené par. Baiulescu in biserica S. Treime din cetatea Brasiovu in Duminecele viitorie, de care facuramu amintire in Nr. trecut, este urmatóri'a: In 14 Dec. st. v. Despre crescerea corespundietória a pruncilor; despre cultur'a neaperata. Si asia totu in a dou'a Dumineca din an. 1881: despre indatinarea junimei la o viata dupa principiile moralei si ale casniciei; despre casatoria, viatia casnica; munc'a si intocmirea ei cu folos; impartirea timpului la munca; necesitatea sistemii la vietuire si miidloculu de a ajunge la o buna stare; directiunea in viatia dupa principiile moralei; pazirea principiilor moralei in vorbire si fapte: despre caractere, cari le au aretatu barbatii cei Santi; despre scóla ce potemu face din viatia Santiloru, care o propaga biserica crestina; despre urmarea dogmeloru si temeioriloru religiunei gr. or. cá necesitati neaperate la multamirea sufletésca si intocmirea trupésca; explicarea tuturor formeloru Religiei gr. ort.; folosulu ce au crestinii dela aplicarea acestor'a: despre pasiuni si pecate, din boldulu firescu; despre modulu de a se poté infrená; despre postu cá Scóla de infrenare. II D e s p r e i u b i r e a d e s i n e; grij'a de trupu si intocmirea necesitatiloru trupesci dupa principiile moralei; despre abuserile esterióre trupesci; despre nefolosinta lucruriloru lucuóse; despre cele neaperatu trebuintóse omului. III. D e s p r e i u b i r e a d e a p r ó p e l u i: vietuirea cu deaprópele; interesulu de binele lui sufletescu si trupescu; exemplu reu si viatia scandalósa; interesulu de onórea sociale; viaia sociale din familii si din societati si despre Asociari cá o necesitate reclamata de timpu. IV. D e s p r e S p e r a n t i a i n a j u t o r u l u l u i D - d i e u: despre adoratiunea intima si cultulu publicu cá mijlocu neaperatu pentru nobilitarea animei omului, ce devine eara din ce in ce totu mai brutu; insufletirea celoru nenorociti si ajutorarea loru; ingrijirea de seraci si de cei bolnavi cá o ingrijire propria; modulu de a se poté ocroti toti seracii fiacarei parochii; despre betranetie; despre aducerea aminte de mórté; despre mórté si rezultatulu vietii, pomenirea celoru morti cá o necesitate de demnitate si exemplu pentru cei vii; despre formarea unoru fundatiuni cu ocaziunea datineloru de jertfa la pomenirea celoru morti si despre viatia eterna.

(J u n i m e a r o m a n a d i n B u d a p e s t ' a) va arangiá unu balu si in carnevulu acestu in favorulu Societatii „Petru Maioru“, care pèna acuma dispune de unu fondu de vreo 2000 fl., suma adunata mai vertosu din venitele baluriloru tienute in acesti trei ani din urma. In comitetulu arangiatoriu s'au alesu: Gerasimu Ratiu pres., Emil cav. de Puscariu, Ales. Duma v-presiedinti, Const. cav. d'Alduleanu, Emil Bardosi, Virg. Bogdanu, George Creniceanu (cassariu), I. Dragosiu, I. Majoru, I. Negreanu, Emil Ponutiu, L. B. Papp-Szilágyi, Aureliu Popoviciu, Petru Rosca, Nic. Radneanu, Iuliu Schelegianu.

[D - s i ó r ' a E l e n ' a P e d u r e] amabil'a nóstra concetatiána debutéza in Cernauti cá cantarétia si actritia cu succesu stralucitu in societatea teatrala a directorelui Fr. Dorn. In operet'a intitulata „Fledermaus“ jocá d-siór'a Elen'a Pedure cu astfelu de efectu, încátu fú chiamata de mai multe ori pe scena si sub aplausulu celu mai maré, trebui se repeteze mai multe arie. Jun'a cantaretia, pentru care pastrámu cele mai frumóse suveniru dela conveniriile nóstre colegiale, precum si dela alte concerte, si care d'otâte-ori ne-a delectatu cu amabila 'i voce intrunesce tóte conditiunile, pentru cá se devina o artista de prim'a ordine. Eta ce scrie „Czernovitzer Zeitung“ in numerulu din 30 Octobre a. c. „Suntu in viatia si in arta aparitiuni, care ori de câte ori le vomu vedé destépta in noi acelasi interesu, si aceeași placere si multamire. In representarea operetei „Fledermaus“ trebuie se accentuamu, cá d-siór'a Babitzky (cunoscuta publiculu din Brasiovu) a jocatú escelentu; totu asia a jocatú si d-siór'a Elen'a Pedure in rolulu Adelei. Amu poté dice, cá canta pré frumosu cá Adela“ Acelasi diaru in numerulu dela 21 Nov.

scrie: La representarea operetei de Ferron intitulata „deutsche Kleinstädter“ trebuie se laudamu in prim'a linia pe d-r'a Elen'a Pedure pentru cantarea 'i escelenta; ceilalti cantareti inca isi facuradoria. Publiculu chiamá de repete ori pe compositorulu Ferron, pe cantareti si pe cantaretie pe scena.“ Din parte-ne nu potemu decâtú se felicitamu pe amabil'a nóstra concetatiána pentru succesulu acest'a, cu atátu mai multu, cu câtú densa a imbratisiatu acésta cariera numai de doue luni si ne esprimamu dorinti'a, cá câtú mai curéndu se o vedemu debutandu si in mediloculu nostru. „Kr. Ztg.“

(C u o c a s i u n e a a n i v e r s a r i i l u a r i i P l e v n e i,) Domnitoriulu Carolu a primitu depesi de felicitare dela M. S. Imperatorulu Rusiei, de la A. S. I. Marele Duce Nicolae si de la A. S. Principele Bulgariei, exprimendu recunoscinti'a locitoriloru din Plevn'a, precum si mai multe alte telegrame din diferite localitati.

(D e l a e s p o s i t i u n e a n a t i o n a l a.) Cá presidentu alujuriului recompenseloru, societatea „Concordia romana“ a alesu pe d. generalu Davila.

[S t a t u ' a c o m e m o r a t i v a] oferita de cátra sociele oficeriloru Dómei Romaniei Elisabeta, e descrisa in „Pressa“ din Bucuresci cum urmeza: La palatulu Universitatii in sala laboratorulu de chimia, se afla espusu unu admirabilu grupu de marmora alba sculptatu de man'a unui italianu dupa modelulu facutu de D. Stork. Acestu grupu represinta una din scenele cele mai miscatóre ale animei omenesci: Dómn'a Romaniloru in costumulu de dama de caritate a societatií Crucea Rosie, presinta unui soldatu romanu greu ranitu medicamentele necesarii pentru vindecarea lui. Atitudinea Dómei aplecata in geaunchi langa soldatu, positiunea acestuia pe patulu de durere, gibern'a lui de o parte si chepiulu de alta, cadiute cá din intimplare, sunt asia de bine nemerite, in cátu ar' crede cineva, cá vede unu tablou animatu inaintea ochiloru sei. Indoiturile rochiei si velului, incretiturile mánucutiiloru Dómei sunt lucrate cu o rara finetia, cá si tunic'a soldatulu, cá si cismele si pantalonii lui. Dér' ceea-ce isbesce mai cu deosebire pe spectatoru, la vederea acestui grupu admirabilu, este durerea, suferinti'a dér' totdeodata rabdarea si fericirea soldatulu, care e mandru, vedindu-se ingrijitu chiaru de suveran'a lui; ceea-ce misca sufletulu de caritate crestina, de compatiimire de sora ce se vede stralucindu pe figur'a grava si intristata a Dómei Romaniloru. Era dreptu si cuviintiosu sè se comemoreze printr'unu capu de opera alu artei sacrificiele si devotamentulu admirabilu alu primei matróné romane!

[B a n c ' a n a t i o n a l a a R o m a n i e i] de câteva dile a inceputu a pune in circulatiune bilete de ale sale de 20, 50, 100 si 500 lei.

[M u s e u l u i d i n I a s i] i s ' a t r a m i s u d i n t r ' o c o m u n a a j u d e t i u l u i D o r o h o i u unu monstru, adeca unu copilu cu doue capete, patru picióre si patru mánii. Monstrulu a fostu nascutu mortu.

[R e n u m i t u l u a n a t o m u H y r t l] a implinitu dilele aceste 70 de ani. La Perchtoldsdorf (langa Vien'a), unde traiesce acuma retrasu sosira o multime de deputatiuni din Vien'a spre a'lu felicitá. Incungiratu de colegii si scolarii sei recunoscétori, betranulu invetiatu a esclamatú, cá acésta di o numera intre cele mai fericite ale vietii sale. Elu a mai primitu o multime de adrese de felicitare venite dela Reuniuni si corporatiuni si unu numeru si mai mare de gratulatiuni telegrafice, intre cari multe din Rom'a, Paris, New-York, Moscva, Philadelphia s. a.

[T i n t u i r e a d r a p e l e l o r u.] Joui, 27 Nov. la órele 8 séra, a urmatu la Palatu ceremoni'a tintuirei drapeliloru, cari aveau a se distribui a dou'a dí regimenteloru de infanteria si cavaleria, si batalionulu de geniu formate din nou. La acésta solemnitate se aflau fácia d-nu ministru de resbelu, toti d-nii generali ai armatei, comandantii corporiloru, cari urmau a primi drapelele, precum si gardele fia-carui drapelu. Dupa ce Mariile Loru Regale au intratu in sala, in care drapelele erau asiediate, a inceputu ceremoni'a. Primele tinte ale fia-carui drapelu au fost bătute de cátra M. S. R. Dómn'a, apoi de d. ministru de resbelu, de d. general-comandantu alu divisií teritoriale respective, de siefulu de corpu si de ómenii de trupa, gard'a drapelulu. Ast-felu s'au tintuitu drapelele batalionulu alu 2 de geniu, alu regimen-

teloru 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 si 30 de dorobanti si stindartele regimenteloru 9, 10, 11 si 12 de calarasi.

[A l e g e r e d e E p i s c o p u.] Colegiulu electoralu pentru alegerea mitropolitiloru si episcopiloru eparhioi, intrunindu-se Dumineca in sala siedintiloru Adunarei deputatiloru, in Bucuresci, a procesu la alegerea episcopulu pentru eparhia Rémniculu-Noulu-Severinu. Resultatulu alegerei a fost urmatorulu. Votanti 122. P. S. S. Arhierulu Bobulescu a obtienutu 96 voturi; P. S. S. Calistratu Orleanu 20 voturi. Arhierulu Bobulescu a fost proclamatú de episcopu.

[B i l e t e l e b a n c e i n a t i o n a l e r o m a n e.] Ministrulu de finace din Bucuresci a adresatu cassariloru generali de judetie si d-lui cassieru centralu urmatóri'a circulara: Domnule cassieru! Banc'a nationala, punendu in circulatiune, cu incepere dela 28 Novembre curentu, bilete de banca, ce are dreptu de a emite, conformu art. 12 din legea ei constitutiva, am onórea a comunicá si d-v. acést'a, punendu-ve totuodata in vedere, cá conformu art. 14 din citat'a lege, ele se primescu la cassele Statulu, precum si la tóte cassele stabilimenteloru dependinte de statu. Ast-felu fiindu, ve rogu, d-le cassieru, cá in casu, cându vi s'ar' dá in plati, séu vi se voru presentá pentru a fi schimbate in moneta care are cursu legalu in tíera, se le primiti fara nici o dificultate, facendu astfelu cá publiculu se le considere cá si monetele. Pentru a le poté cunoásce, amu onóre a ve face aci descriptiunea formeí loru care este precum urméza:

Biletele de banca, acum la inceputu, nu sunt de câtú biletele ipotecare transformate: Ele sunt de 20, 50, 100 si 500 lei, si transformarea loru nu consista in altu de câtú in inlocuirea cuvinteloru: „Biletu ipotecaru“ prin cuvintele: „Banc'a Nationala a Romaniei“, semnatur'a „membriloru comitetulu bileteloru ipotecare“ cu aceea a „censorulu delegatu“ si a „cassierulu centralu“, cu aceea a „cassierulu Bancii“.

Nr. 11376/1880.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu vacantu de subnotariu la sedri'a orfanala urbana, impreunatu cu unu salariu anualu de 600 fl. si 100 fl. bani de cuartiru; — mai de parte, pentru ocuparea uniu postulu vacantu de practicantu, impreunatu cu unu salariu anualu de 400 fl., se escrie prin acést'a concursu.

Doritorii de a ocupá unulu din aceste posturi — pe langa presentarea documenteloru, cumcá au absolvatu studiale din sciintiele de dreptu si de statu si au depusu esamenele de statu juridice teoretice, precum si cá nu au trecutú peste etatea de 40 de ani — au de a-si asterne petitiunile astufeliu instruite celu multu pèna in 28 ale luneí curente, dupa prandiu la 5 óre, subscrisulu magistratu urbanu.

Brasiovu 11 Decembre 1880.

1—3

Magistratu urbanu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 15 Decembre st. n. 1880.

Rent'a de auru ungara	110.10	Imprumutulu cu premiu ung.	107.50
Imprumutulu cailoru ferate ungare	125.30	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	107.70
Amortisarea datoriei cailoru ferate deostu ung. (I-a emisiune)	82.—	Rent'a de harthia aust.	72.75
dto. (II-a emisiune)	99.25	„ de argintu „	73.75
dto. (III-a emisiune)	85.—	„ de auru „	87.60
Bonuri rurale ungare	97.60	Losurile din 1860	131.50
dto. cu cl. de sortare	96.—	Actiunile banciei austr.-ungare	825.—
Bonuri rurale Banat-Timis	95.25	„ banciei de creditu ungare	263.50
dto. cu cl. de sortare	95.—	„ banciei de creditu austriace	287.30
Bonuri rurale transilvane	95.—	Argintulu in marfuri	—
„ croato-slav.	96.50	Galbini imperatesci	5.59
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.75	Napoleon'd'ori	9.37
		Marci 100 imp. germ.	58.20
		Londr'a	118.75

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henricu.